

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Stefan
Nazwisko: Urban
Miejsce urodzenia: Rubinkowo
Data urodzenia: 01-07-1926
Imię ojca: Tomasz
Imię matki: Jadwiga
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Akta śledztw prowadzonych w latach 1946-1955 przez PUBP w Wąbrzeźnie, MUBP w Toruniu, Wydz. Śledczy WUBP/WUds.BP w Bydgoszczy w sprawie członków i współpracowników oddziału «NSZ» pod dowództwem „Ruczaja”, działającego w powiecie wąbrzeskim w latach 1945-1946. Stefan Urban został aresztowany na mocy postanowienia Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Bydgoszczy wydanego 20.07.1946, jako że: „od połowy maja 1946 do dnia aresztowania tj. do dnia 17.07.1946 należał do Narodowych Sił Zbrojnych na terenie Torunia, pełniąc w niej funkcję wywiadowcy, występując pod pseudonimem »Huragan«. Poza tym, 16.07.1946 będąc zatrzymanym w czasie oblawy posiadał przy sobie broń palną bez prawnego zezwolenia”. Postanowieniem Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Bydgoszczy (Pr.R. 1206/46) z 20.07.1946 wszczęto dochodzenie przeciwko Stefanowi Urbanowi, które przekazano do prowadzenia MUBP w Toruniu. Został pociągnięty do odpowiedzialności karnej postanowieniem oficera śledczego MUBP w Toruniu (145/46) z 25.07.1946. Oskarżony aktem sporządzonym 26.07.1946 przez oficera śledczego MUBP w Toruniu o przynależność do podziemnej organizacji niepodległościowej, udział w akcjach zbrojnych organizacji oraz nielegalne posiadanie broni.</p>	<p>IPN By 070/1003 t. 1 (1050/III).</p>	
<p>Akta Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy w sprawie prowadzonej od 16.07.1946 do 13.08.1946 przeciwko Stefanowi Urbanowi, oskarżonemu o przynależność do oddziału «NSZ» na terenie powiatu wąbrzeskiego. W dn. 06.08.1946 w wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy (R. 422/46) Stefan Urban został skazany na łączną karę śmierci, pozbawienie praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa oraz przepadek zakwestionowanego podczas zatrzymania pistoletu. Wyrok wykonano 13.08.1946 przez rozstrzelanie.</p>	<p>IPN By 66/318.</p>	

Charakterystyka nr 17 oddziału «Narodowych Sił Zbrojnych» działającego pod dowództwem „Ruczaja” na terenie powiatów wąbrzeskiego, brodnickiego, grudziądzkiego i toruńskiego w okresie od czerwca 1945 do lipca 1946. Charakterystykę sporządzono 01.06.1973 w Wydz. „C” KW MO w Bydgoszczy. Stefan Urban pseud. „Huragan” był członkiem wywiadu i zastępcą komendanta placówki „Obrona Kraju” w Toruniu pseud. „Ryś”. 16.07.1946 został aresztowany podczas zasadzki urzędowej w gospodarstwie we wsi Jaworze w gminie Książki. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z 06.08.1946 został skazany na karę śmierci. Wyrok wykonano 13.08.1946.

IPN By 09/17 (17/0), IPN BU 0176/31 (17/0).

W materiałach zebranych w WUBP, WUds.BP, KW MO w Bydgoszczy pod jedną sygnaturą znajdują się różnego rodzaju sprawy operacyjne prowadzone w latach 1946-1965, które łączy fakt, że dotyczyły one członków i byłych członków oddziału „Ruczaja”. Są to m.in. sprawy operacyjne krypt. „Bracia” i „Chytry”, sprawy ewidencyjno-obszernicze krypt. „Rolnik” i „Zielony”. W materiałach znajduje się karta dotycząca Stefana Urbana pseud. „Huragan”, zatrzymanego 17.07.1946 przez MUBP w Toruniu (145/46) za przynależność do «NSZ», 06.07.1946 skazanego przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Bydgoszczy na karę śmierci, wyrok wykonano 13.08.1946.

IPN By 044/131 (1233/II).

Dokumentacja operacyjna i śledcza w sprawie brata Stefana Urbana, który również był członkiem «NSZ». Sprawę prowadzono w MUBP w Toruniu od 28.10.1946. Rozpracowanie zakończono w 1955 roku. Mimo, że sprawa nie dotyczyła bezpośrednio Stefana Urbana, to przechodzi on w doniesieniach agenturalnych i notatkach służbowych. Agentura próbowała wciągnąć brata w rozmowy na temat Stefana Urbana. W notatkach wspomina się także o wykonaniu kary śmierci.

IPN By 084/49 (516/II).

Materiały operacyjne zawierające akta kontrolno-śledcze WUBP/KW MO w Bydgoszczy - oryginalną formę fizyczną jednostki archiwalnej stanowi taśma filmowa 16 mm. W materiałach znajduje się niedatowana ankieta personalna dotycząca Stefana Urbana, członka niepodległościowej organizacji «NSZ», działającego na terenie Torunia od maja 1946 do lipca 1946, skazanego wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z 06.08.1946 na karę śmierci.

IPN By 0112/5.